

MAGYAR BAROMFI

A BAROMFI TERMÉK TANÁCS LAPJA

Összkomfort

amit a **DT** kínál

Poultry-Tech

- tervezés
- eszköz kereskedelem
- szaktanácsadás
- szervíz

POULTRY-TECH KFT.

2942 BÜDDENSA, Pf. 37.

Tel.: 96/526-474, 20/348-5319 Fax: 96/526-475

E-mail: info@poultry-tech.hu

Milyen távlatokra képes a Merial
a világ barmflórozázatáért?

Gallimune® Se + St

szalmonellózis elleni vakcina

és a világ is biztonságosabb

S. enteritidis és S. typhimurium elleni
bivalens és magas immunogenitású vakcina

Információ: Rhone Vet Kft., 1/382-2110,
rhonevet@rhonevet.hu, www.rhonevet.hu

50. évfolyam 2. szám

Kiadó

Szaktudás Kiadó Ház Zrt.
1106 Budapest, Jászberényi út 55.
Telefon: 431-2600
e-mail: info@szaktudas.hu

Felelős kiadó

Szaktudás Kiadó Ház Zrt.
elnök-vezérigazgatója

Felelős szerkesztő

Dr. Kállay Béla

Tervezőgrafikus

Gerse László
e-mail: gersel@szaktudas.hu

Szerkesztőség

1054 Budapest
Akadémia u. 1–3.
Tel.: 269-2998
e-mail: btt@mail.datanet.hu
btt@mail.tvnet.hu

Lapigazgató

Berzsényi Anita
Tel.: 262-5747
e-mail: berzsényia@szaktudas.hu

Nyomdai előkészítés

Partners-Grafika Kft.
1106 Budapest, Jászberényi út 55.
Telefon: 431-2600
e-mail:
info@partners-grafika.hu

Nyomda

Grafika Press Zrt.
1106 Budapest, Jászberényi út 55.
Telefon: 431-2600
e-mail:
info@grafikapress.hu

Felelős vezető

A nyomda ügyvezető igazgatója

Terjeszti a Magyar Posta

Megrendelhető
a szerkesztőség címén

HU ISSN: 1219-0187

június 21–25. WPSA XIX. Európai Baromfihús- és Tojás Minőségi Szimpózium

Turku,
Finnország

22

27

Nemzetközi eseménynaptár

Az idei tudományos konferenciák közül kiemelkedik a WPSA már Budapestet is (1986) megjárt rendezvénye.

A tenyésztés helyzete és jövője

Az MTA baromfi-konferenciáján kitűnő összefoglalást kaptunk a tyúk- és pulykatenyésztés 20. századi forradalmi fejlődéséről és további esélyeiről.

Álláspont

Túlélők... 4

Terméktanács

Elnökségi határozatok... 6

Tájékoztató... 7

Szövetségek

... 9

Sajtóközlemények

... 14

Rendezvény

Grüne Woche – Berlin... 17

Agrárklub... 21

Nemzetközi rendezvénytár

... 22

Baromfigazdaság és -piac

BTT ágazati adatok (2008. I–XII. hó)... 23

Baromfiipiaci helyzetkép (2009. 3-4. hét)... 25

Hírek... 26

Szakmai műhely

A tyúkfélék és pulyka tenyésztésének helyzete és jövője... 27

Contents

Point of view... 4

Poultry Board meeting and informations... 6

Federations news... 9

Press - communiqué... 14

Grüne Woche Berlin (Fair)... 17

Agrar Club... 21

Events 2009... 22

Economic and market

Data of the production and sales... 23

Poultry market actual and news... 25

Special paper

Actualities and perspectives of poultry and turkey production in Hungary... 27

Túléltük 2008-at – és 2009-et?

Dr. Takács László

Az elmúlt esztendőt (is) túlélte a baromfiágazat, tehát az alapvető és egyetlen reális cél teljesült. Annak ellenére, hogy egy ilyen éves program nem minősíthető túlzónak, mégis maradandó sebeket kellett elszedni a

vertikum vállalkozásainak, minden fázisban. A termékpálya szereplői jövedelemben osztozhatnak, melynek „apró” szépséghibája van: az negatív.

Az átmeneti állapot, mely az EU-csatlakozásunk után még három évig érvényesült. Az ágazat – miniszteri szintű ígéretek ellenére – nyolc hónapon keresztül semmilyen külső támogatásban nem részesült, így ez az esztendő komoly forráshiánnyal indult. Emiatt is fontos volt, hogy a 2008. január 1-jétől életbe lépett ún. állatjóléti támogatásokra vonatkozó rendelet a lehető legrovidebb időn belül megjelenjen. A pénzhiány miatt a termelői oldal kezdeményezésére olyan változást javasolt a Baromfi Termék Tanács (BTT) Elnöksége, miszerint – a folyamatosság elvének megfelelően – a kérelmek beérkezése sorrendjében hozzon a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (MVH) kifizethető vagy faktoráltható határozatokat. Sajnos június 24-én jelent meg a megfelelő jogszabály, melynek végrehajtása jelentős nehézségeket okozott az MVH-nak is, és ezen túlmenően komoly zavarokat az ágazati szereplők körében. Az esélyegyenlőség biztosítása érdekében megállapított, fajonkénti értékmaximumokat 2008. harmadik negyedév végére a termelői kérelmek kimerítették, így az év jelentős részében nagyon sok vállalkozás semmiféle támogatáshoz nem jutott. Az induló év tanulságait szakmai szervezetünk az FVM-mel és az MVH-val közösen fogja megvitat-

ni, és 2009-re olyan módosításokat kezdeményezünk, melyek az elmúlt év anomáliáit próbálják megszüntetni, vagy legalábbis csillapítani.

Az új jogszabály március végéig megjelenik visszamenőleges hatállyal. Éves visszaozrtásra kerül sor, tehát minden jóváhagyott kérelemre arányosan jut támogatási összeg. A kifizetés 2010-ben történik, az FVM és az MVH egyetértésével a BTT szakmai ellenőrzést lát el. Annak ellenére, hogy nem lehet a rendelet megjelenése előtt kérelmet benyújtani, az egyes jogcímekhez szükséges vizsgálatokat, pl. víz, takarmány stb. folyamatosan el kell végezteni. Az EU által jóváhagyott éves keret változatlan: négy milliárd forint.

Fontos elem volt a szakmai szervezet életében az éves regisztrációs rendszer 2008. január 1-jétől történt bevezetése, mely szövetségenként (baromfifajonként) fogta össze az önkéntes jelentkezőket. Elmondhatjuk, hogy a szervezőmunka sikeres volt, és az ágazat szereplői – felismerve érdekeiket – csaknem kétezeren nyilvánították ki belépési szándékukat és fizették meg a megállapított tagdíjat. Szövetségenként vizsgálva a tagságot megállapíthatjuk, hogy a legtöbb jelentkező a lúd-, majd a brojlertermékpályáról volt. Ezt követte csaknem azonos számmal a pulyka, illetve a kacsa és mindezeketől némileg elmaradva a tojáságazat. Kilépésre csak elvétve került sor, de egy ilyen önkéntes tagságú társadalmi szervezetről ez elkerülhetetlen.

Az elmúlt esztendőben új feladatot kapott a szakmai szervezetünk, miszerint az állat-egészségügyi szolgáltatások összesítésében és végül kifizetésében kellett közreműködni. Ezt a megbízást tekinthetjük a tárca elismerésének, miszerint a BTT tevékenységével rászolgált arra a bizalomra, hogy támogatási összegeket kezeljen és kifizessen. Ennek a feladatnak maradékta-

lanul sikerült megfelelni, hiszen a kifizetésre vonatkozó MVH határozatok után minden esetben határidőn belül megtörtént a folyósítás a szolgáltatást végző engedélyesnek. Ez a tevékenység 2009-ben is folytatódik azzal a megjegyzéssel, hogy 2008. augusztus 1-jével belépett a szalmoneállával kapcsolatosan egy kofinanszírozási rendelet, mely ténylényegesen befolyásolja a 148/2007. (XII. 8.) FVM rendelet alapján kifizethető összegeket.

A legnagyobb zajt a Négy Mancs, ún. állatvédő szervezet médiatevékenysége okozta. Megalapozatlanul, hamisítványokkal és megállapodások be nem tartásával milliárdos károkat okozott elsősorban a lúd-, de a májkacsavertikumban is. Kezdeményezésünkre a minisztérium felkarolta ezt az ügyet, és részben az eredetmegjelöléssel kapcsolatos jogszabály-módosítással, részben a hungarikumra vonatkozó parlamenti előterjesztéssel volt a vízibaromfi-ágazat segítségére. Pályáztunk és nyertünk 15 millió forintos összeget a liba tömésel kapcsolatos Négy Mancs kampány ausztriai és németországi ellensúlyozására. Sajnos úgy tűnik, hogy a pozitív üzeneteket tartalmazó akcióik nem elégsé-

gesek. Egy ilyen kártékony szervezettel szemben a jog eszközével is fel kell lépni.

Az ágazat alapvető közgazdasági viszonyai hektikusan alakultak, hiszen az év első felében még az elmúlt esztendőről áthúzódó magas takarmányárak érvényesültek. Amikor pedig a jobb terméskilátásokra megbízható jelzéseket lehetett kapni, akkor a multik azonnal csökkentették az átvételi árat, holott a meglévő baromfiállomány döntően még a drága tápokot fogyaszthatta.

Az export sem segített azokon a cégeken, melyeknek lehetőségük volt külföldre szállítani, hiszen az év nagy részében inkább erős volt a forint. Amikor pedig a hazai fizetőeszköz gyengülni kezdett, akkor a külföldi piac fogadókészsége és árszínvona erőteljesen mérséklődött, hiszen a jó termék általános jelenség volt Európában.

A cikk írásának időpontjában rohamtempóban készítik elő a jogszabályalkotók a 2009. évre vonatkozó rendeleteket, melyekbe a szakmai szervezeteket is bevonják. Reméljük, hogy szerepünk nemcsak virtuális lesz, hanem szakmai észrevételeink elfogadásra kerülnek. A reális cél – sajnos – továbbra sem lehet más, mint túlélni a 2009-et is.

Hirdetési tarifák

Méret	Méret mm-ben	Ár Ft-ban, 4 szín
1/1 vágott tükör	168×238* 138×198	130 000
1/2 álló fekvő	67×198 138×96	80 000
1/4 álló fekvő	67×96 138×46	50 000
2/1 vágott	336×238*	220 000
Borító I.	148×168	190 000
Borító II–III.	168×238*	150 000
Borító IV.	168×238*	170 000

* A fentiekől eltérő egyedi méretet a kiadóval előzetesen egyeztetni szükséges. Az árak az áfa összegét nem tartalmazzák.

Elnökségi határozatok

A Baromfi Termék Tanács Elnökségének 2009. január 29-én megtartott rendkívüli üléséről

1. napirendi pont: Az állatjóléti támogatási rendszer működésének 2008. évi tapasztalatai és javaslat a 2009. évi továbbfejlesztésre

Ezt követően Bárány László elnök előterjesztésére a BTT Elnöksége 2 NEM szavazat mellett meghozta az alábbi határozatot.

1/2009. (01. 29.) BTT-Eln. sz. határozat:
Az Elnökség hozzájárul ahhoz, hogy a 139/2007. (XI. 28.) FVM rendelet alapján 2008. évben az egyes baromfifajok vonatkozásában rendelkezésre álló támogatási keret kimerülésének napjáig hiányosan benyújtott, de azt követően az előírt határidőn belül teljessé vált (az MVH által pozitívan elbírált) állatjóléti támogatások igénybevételére vonatkozó kérelmekre a 2008. évi ágazati arányok alapján legfeljebb 751 millió Ft erejéig a 2009. évi állatjóléti támogatás előirányzata terhére kifizetést teljesítsenek.

Ezt követően a BTT Elnöksége a jelenlévő tagjai egyhangú szavazatával elfogadta az alábbi határozatot.

2/2009. (01. 29.) BTT-Eln. sz. határozat:
Az Elnökség a 2009. évi állatjóléti támogatások kifizetése iránt benyújtott igények elbírálásánál a 2009. január 1-jétől 2009. december 31-ig levágott vagy értékesített baromfiállományokra vonatkozóan az arányos visszaosztás elve alapján történő elbírálást tartja indokoltnak.

Ezt követően a BTT elnöksége két tartózkodás mellett elfogadta az alábbi határozatot.

3/2009. (01. 29.) BTT-Eln. sz. határozat:
Az Elnökség felhatalmazza Bárány László elnököt a BTT szerepének az állatjóléti támogatások rendszerében történő kidolgozására.

2. napirendi pont: Az egyes állatbetegségek és zoonózisok felszámolásának szabályai és támogatása

3. napirendi pont: Állat-egészségügyi szolgáltatások támogatása

4. napirendi pont: Egyéb

Ezt követően a BTT elnöksége 2 tartózkodás mellett a jelenlévő tagok többségének igen szavazatával meghozta az alábbi határozatot.

4/2009. (01. 29.) BTT-Eln. sz. határozat:
Az Elnökség a Gallfood Kft. tagsági jogviszonyát a BTT alapszabályában rögzített tagsági kötelezettségeinek (szolgáltatási és intervenciósdíj-fizetési kötelezettség, MAGYAR BAROMFI védjegy használati díj fizetési kötelezettség, illetőleg az adatszolgáltatási kötelezettség) huzamos időn keresztül történő elmulasztása miatt felfüggeszti azzal, hogy a BTT soron következő küldöttgyűlésén a Gallfood Kft. kizárását kezdeményezi.

Tájékoztató az állatjóléti támogatási kérelmek ellenőrzésének tapasztalatairól

A 139/2007. FVM rendelet támogatási kérelmeinek elbírálásához kapcsolódó problémák, panaszok sokasága miatt a BTT Elnöksége úgy határozott, hogy megvizsgálhatja a rendelet 2008. évi alkalmazását és az elbíráló Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (MVH) eljárását.

A BTT Titkárság ezért felkérte a terméktanács tagokat, küldjék meg másolatban a 2008. évben beadott kérelmeiket és az MVH határozatait.

A tagságból 1025-en küldték meg anyagukat. Ezek egy része rendkívül hiányos volt, jelentős része pedig a keretek kimerülése után beküldött kérelmeket tartalmazta.

A Titkárság 384 tag beküldött anyagát vizsgálta meg részletesen, ez 653 kérelmet tartalmazott. A kérelmek harmadához (214 db) hiánypótlási határozat is tartozott. Az MVH által elutasított kérelmek indoklása kevés kivételtől eltekintve keretkimerülésre hivatkozott.

Kevés számban fordult elő, hogy a hiánypótlást nem küldte be a kérelmező. Volt MVH regisztráció hiányában elutasított kérelem, de hiánypótlási felszólítás nélküli, több hónap múlva meghozott elutasítás is.

A hiánypótlási határozatok meghozatala számos esetben az eredeti beadási időponthoz képest túl későn történt meg. A II. negyedévben beadott igényeknél tömegével fordult elő, hogy augusztus közepén, néhány nappal a víziszárnyaskeret augusztus 27-i keretkimerülése előtt hullámszerűen hozott a hivatal hiánypótlási határozatokat.

A „csúcstartó” egy február 11-én beadott, kacsára vonatkozó kérelem volt, amelyre augusztus 13-án, 183 nap múl-

va (6 hónap) született hiánypótlási határozat.

Másrészt olyanok is megküldték anyagukat – valószínűleg ismeretségi körből informálódva – akik 2008. évre nem regisztrálták magukat a BTT-nél. Ez, valamint hogy csak a víziszárnyas-ágazatban számos nagyságrendű pályázó, százezer nagyságrendben kapott jóváhagyó határozatot az MVH-tól – felveti a kérdést, hogy ezen pályázók milyen szakmai szervezeti tagságról nyilatkozhattak.

A 139/2007. FVM rendelet 2009-re várható módosításai

A 2008-ban alkalmazott beérkezési sorrend szerinti megoldással szemben 2009-ben az év folyamán az MVH a jóváhagyott igények szerint arányosan szétosztja a baromfiféleként rendelkezésre álló kereteket, tehát minden jóváhagyott kérelemre arányosan jut támogatási összeg.

A 2009. évi állatjóléti támogatás 2010-ben kerül kifizetésre.

Az FVM és az MVH egyetértésével a Baromfi Termék Tanács feladata valamennyi kérelem szakmai ellenőrzése (a kérelmek nélkülözhetetlen része a BTT által ellenjegyzett ún. szakmai ellenőrzési lap).

A rendelet 2009. évre szóló módosítása ugyan várhatóan csak 2009. március végén jelenik meg, a rendelet alkalmazása visszamenőleges, tehát 2009. január 1-jétől lesz érvényes.

A támogatási kérelmek beadásával meg kell várni a rendeletmódosítás megjelenését, azonban a takarmány- és vízvizsgálatokat folyamatosan addig is el kell végeztetni a 139/2007. FVM rendeletben leírtak

szerint. Ugyancsak meg kell kérni a vágóhídi igazolásokat is. Ezen dokumentumokra szükség lesz, hogy a rendelet módosításának megjelenése után azokat a kérelmekhez csatolni lehessen.

A 2008. évi keretek kimerülése előtt benyújtott, de utána hiánypótoló kérelmekre a jogos támogatások kifizetése a 2009-es keret terhére meg fognak történni.

BTT titkárság

Közlemény a TIR partnerazonosító számról

A BTT tagság regisztrálásához készített nyilatkozat kitöltésénél eddig a legnagyobb gondot a TIR partnerazonosító megadása jelenti. Utólag tudtuk meg, hogy a 8 jegyű TIR partnerazonosítót nem adta ki minden vállalkozásnak a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal (MgSZH).

Ezért kérjük, hogy akinek nincs vagy nem ismeri 8 jegyű TIR számát, helyette a 10 jegyű MVH ügyfél-regisztrációs számot szíveskedjen beírni (a lapon megjelölt 8 karakterhely mögé is lehet számot írni).

A MOÁE Baromfi-egészségügyi Társasága, a Magyar Állatorvosi Kamara és a CEVA-PHYLAXIA Zrt. közös szervezésében kerül sor a

17. DERZSY NAPOK

szakmai konferencia megrendezésére

2009. június 4–5-én, Balatonalmádiban

További információért ill. jelentkezési lapért forduljon a CEVA-PHYLAXIA Zrt. munkatársához, **Béres Ágneshez**.

Tel.: 1/431-6140
Mobil: 30/664-0082

Fax: 1/261-8144

E-mail: agnes.beres@ceva.com

MAGYAR BROJLERSZÖVETSÉG

A tagjainktól bekért állatjóléti támogatási kérelmek és határozatok mellett az MVH-tól kapott adatbázisokat is elemeztük.

A mellékelt táblázat a brojler termelők részére 2009. január 12-ig jóváhagyott támogatások jogcímenkénti összesítéseit tartalmazza.

Brojlertermelők részére jóváhagyott támogatások és a pályázók száma jogcímenként

Tevékenység	Állatlétszám (db)	Támogatás (Ft)	Arány (%)	Pályázó (db)	Átlagos tám. jogcímenként
A takarmányok nemkívánatos anyagtartalma mentességének biztosítása	58 813 150	209 598 853	11,3	385	544 413
Állatfehérje-mentes takarmány használata	60 792 864	860 815 317	46,3	385	2 235 884
Kíméletes állatmozgatás és -szállítás bizt.	58 587 166	63 945 074	3,4	395	161 886
Mechanikai sérülés megelőzése	59 538 411	477 966 080	25,7	395	1 210 041
Takarmányozáshoz ivóvíz minőségű víz bizt.	56 193 938	247 904 928	13,3	359	690 543
Összesen		1 860 230 252	100,0		

MAGYAR TOJÓHIBRID-TENYÉSZTŐK ÉS TOJÁSTERMELŐK SZÖVETSÉGE

Földi Péter

Az év végi adatok szerint 762 ezerrel kevesebb jércét telepítettek az ágazatban 2008-ban, mindössze 3380 ezer darabot. A jérceforgalmazók exportja 934 ezerrel több volt – 3421 ezer – mint 2007-ben.

A csökkent tyúkállományból számított tojástermelés a korábbi évek heti 30 millió tojástermelése helyett 17-18 millióra csökkent az év végére.

A termelői átlagár nettó 17,76 Ft volt decemberben, ez mintegy 50 fillérrel kevesebb volt, mint egy évvel korábban. Az éves átlagár 16,94 Ft, amely 1,63 Ft-tal volt több a megelőző év árszintjéhez képest. Végeredményben többé-kevésbé kiegyensúlyozottabb volt a tojásár az elmúlt év folyamán, mint amilyen az korábban volt.

Az új év elején is folytatódott ez az ingadozástól mentes időszak. Nem következett

be a karácsony után megszokott készletfelhalmozódás, árcsökkenés, sőt áremelkedést is elért néhány termelő.

A cikk írása idején (február 2. hetében) is szilárd a piac. Nagyobb tételben (pl. exportra) tojást szabadpiacon nem lehet kapni Magyarországon. A lecsökkent tyúkállományánál ezen nem is lehet csodálkozni. A 300 Ft körüli euró átváltási érték gátat vetett az importnak. Ha a helyzet így marad, akkor még meglepő árakat is tapasztalhatunk, annál inkább, mert a szalmonellagyérítés címén tovább ritkulhat a csekély hazai tyúkállomány. Nem kívánjuk, hogy így legyen, de még az is előfordulhat, hogy pénz helyett tojás lesz a fizetőeszköz, mint hajdanán ez gyakorlat volt a nehéz időkben.

A cikk írásakor is folyik az áruházláncokkal kapcsolatos viszony rendezésének kísérlete, amely egyre inkább a Pál utcai fiúkból ismert gittrágáshoz hasonlít.

Aki nincs benne ebben a kapcsolati rendszerben, az nem érzi, nem tudja, nem ismeri ennek a rendszernek a felháborító kiszolgáltatottságot teremtő lényegét.

Csak néhány általam gyűjtött mozzanat erről az „egyenlő felek” közti viszonyról:

Belföldi naposjérce-telepítés													Me.: ezer db
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Össz.
2005	306	213	260	756	831	247	201	176	200	328	571	236	4325
2006	144	510	244	438	1021	317	121	69	136	275	641	83	3999
2007	248	354	506	840	673	506	211	23	141	240	287	112	4141
2008	246	314	295	419	405	585	198	36	182	328	163	209	3380

Az éves „szerződés”-nek csúfolt dokumentumban nincs mennyiség és ár kikötve, ezeket időről időre egyeztetik. Általános a vita a nagy ingadozásokat mutató mennyiségi igényekről: egyik héten 2 láda, a másik héten 200 láda tojás. Ha nem teljesít a beszállító, legalább 30%-os a kötbér.

A „kondíciós lap” tartalmazza a visszatérítések mértékét, amelyért a beszállító semmit sem kap cserébe, csak fizethet.

Az egész visszatérítési rendszer az áruházláncok extra haszna, a piachoz nincs köze, a fogyasztó és a beszállító fizeti meg. A fogyasztó azért, mert a beszállítóval megalkudott ár alapján alakítják ki a fogyasztói árat. A beszállítói ár viszont csak papíron létezik, hiszen abból akár 86-féle címen vonhatnak le nem kevés összeget. A fogyasztóiár-képzés kiindulási alapja így egy nem valós, elméleti ár. Felhívjuk a fogyasztóért annyira aggódó Gazdasági Versenyhivatal figyelmét, hogy ez valóban a fogyasztó megkárosítását jelentő extraprofit.

A beszállítói árak alakításának időigénye is érdekes. Említettük, hogy ezt időről időre alakítják. Árcsökkenéshez legfeljebb 2 nap, áremeléshez legalább egy hónap szükséges.

A problémát ma sokan látják, de nincs igazi szándék a megoldásra. Az eddigi jogi szabályozás egyetlen eredménye a 30 napos fizetési határidő betartása. Ez azonban majdnem mindig 30 nap és sohasem 10. Egyetlen előnye van az áruházláncnak, hogy legalább fizet. Ma már ez a legkomolyabb érték.

MAGYAR PULYKASZÖVETSÉG

Szabolcsi Zsolt

Előző számunkban összefoglaltuk az elmúlt év kedvezőtlen eseményeit és azt a kevés jót, amiben része volt a pulykaágazatnak. A mostanra véglegessé vált éves adatok sok mindent elárulnak.

A keltetések csökkentek, bár vélhetően nem olyan mértékben, amint azt a rendelkezésre álló adatok mutatják. A BTT körében szolgáltatott adatok szerint a felvásárlás 96%-át tette csak ki a bázisárvinnek. (122 ezer tonna áll 127 ezer tonnával szemben.) Ehhez ugyan körön kívül még 6-8 ezer tonnás többletfelvásárlást lehetne hozzáadni, de ez a szám 2007-ben is hasonló mértékű volt. Az év első felében még igen magas takarmányárak a későbbiekben csökkentek, így ennek hatása az év vége felé már a napospulyka és a felvásárlási árak alakulásában is érezhető volt. A naposárak éves szinten így is 6%-kal magasabbak voltak, mint 2007-ben. A felvásárlási árak – ha nem is egy az egyben – az év egy jelentős szakaszában követték a magas takarmányárakat. Éves átlagban azonban a takarmányárak csak 8,9%-al, míg a felvásárlási árak 14,4%-kal emelkedtek. A folyamat érthetőbbé válik, ha rávilágítunk arra, hogy a takarmánygabona árának emelkedése már 2007-ben megkezdődött és a takarmánygabona ára az év végére már 43%-kal növekedett.

Csaknem azonos volumenű az export

Fontosabb adatok összehasonlítása

	2007. I–XII.	2008. I–XII.	2008/2007 %
Napospipe árak, Ft/db	350,90	372,00	106,0%
Napos keltetés, belföld, E db	11 346	9 035	79,6%
Napos export, E db	366	716	195,6%
Tápár, Ft/100 kg	6990	7615	108,9%
Felvásárlási árak, Ft/kg	282,10	322,67	114,4%
Felvásárlás, tonna	126961	122066	96,1%
Húsexport, tonna	32153	32525	101,2%
Belföldi értékesítés, tonna	37933	35566	93,8%

a 2007. évivel. Ezzel szemben a belföldi értékesítés már 4%-os csökkenést szenvedett el. A nyomott árszint rányomta bélyegét a mellfilépiacra mindkét értékesítési viszonylatban. A kereslet eltolódott a vörshúsok felé. Az áruhátláncok árai közt elég nagy szóródás volt tapasztalható, de abban egyaránt megegyeztek, hogy az átadási árakhoz viszonyítva jelentős volt az árrésük.

**MAGYAR SZABADTARTÁSOS
BAROMFITERMELŐK SZÖVETSÉGE
INTÉZŐBIZOTTSÁGI ÜLÉSE,
2008. DECEMBER 18.
NYÍRKÉRC**

Bárány László elnök megnyitotta az ülést, üdvözölte a megjelenteket, akik egyhangúan jóváhagyták a napirendi pontokat.

A 2008. évi gazdasági és termelési adatokat ismertetve a csakhamar elmúltó évet izgalmasnak ítélte. Ez az ágazat is sebezhető volt a nagyon magas takarmányárak miatt. Hatását csak részben lehetett a felvásárlási árakkal kompenzálni. A 2008. évre tervezett vágóhídi termelési elvárás jól alakult.

A 2008. évi tragikus takarmányhelyzet erősen sújtotta a színes csirke forgalmát. A szezon nehezen indult, utána is hol jobb lett, hol ismét megállt, ami jelentős árbevétel-

tel- és termelés kiesést hozott. Míg az áruhátláncokban forgalmazott csirke árban 5-10% ingadozás volt, a háztáji csirke 20-25%-os árcsökkenést is elszenvedett.

Az ágazat tevékenységét átfogó cégcsoport a gazdasági folyamatokra reagálva sokkal feszebb és szigorúbb gazdálkodás alapjait fektette le. Egyes veszteségtermelő tevékenységeket leépítettek, átalakítottak, illetve racionalizáltak, valamint piacorientáltabb vállalati szerkezetet építettek ki.

A 2009-es év egyik fő feladata a költségek hatékony kezelése. További kulcskérdés a szalmonellaprobléma megoldása és a minőség karbantartása. A vágóüzem egyöntetű, homogén árut kér és hajlandó fogadni. Ehhez megfelelő és előrejelzett átlagsúlyokat szükséges biztosítani.

2009-ben 683 000 db tanyasi és rántani-való csirke a terv, ami 6-7%-os növekedést jelent. Az elképzelés reálisnak látszik. Háztájiban számottevő növekedési potenciál van, komoly az érdeklődés. A Red Master rendszerben nevelt csirke előirányzata 1 050 000 db.

Bárány László elnök javaslatára a tagok egyhangúan megszavazták 2,8 millió Ft pótbefizetését az intervenció alapba.

Következő napirendi pontként **Bárány László** rátért a 2009. évi intervenció díjak megállapítására. Alábbi javaslat a módosított intervenció díjakra:

levágott csirke	0,50	Ft/kg
feldolgozott csirke	1,00	Ft/kg
naposcsibe	0,20	Ft/db

az IB egyhangú szavazattal határozatként elfogadta.

MAGYAR LÚDSZÖVETSÉG

Látits Miklós

Mindkét hasznosítási iránynál növekedett a 2008. év során kikelített naposliba darabszáma. Ezen belül nagyobb mértékben – bár nem a 2007. őszén több alkalommal elvégzett felmérés arányában – nőtt a hústípus

(23%), mintegy 8%-kal pedig a májtípus kibocsátása. A teljes mennyiség így – a bázis 4,8 millió db-jával szemben – 5,5 millió db volt. A tartósan (az év első nyolc hónapjában változatlanul) magas takarmányáraknak is köszönhetően a naposliba-árak is a bázis fölött alakultak. Különösen feltűnő ez (az éves átlagot tekintve) a hústípusnál, hiszen ott a naposértékesítés teljes egészében a már említett időszakban történt; a főciklusú keltetési időszak végéig a havi átlagár folyamatosan emelkedett. Így az év közepén a két hasznosítási irány naposát azonos áron lehetett beszerezni, holott más években a 100 Ft-ot is elérte a különbség. A májtípusnál az első félévi ár kiegyenlítően alakult, majd a (szokásosnak megfelelő) nyári kiugrás után – a kezdődő takarmányár-csökkenéshez is kapcsolódva – év végére jelentősen visszaesett.

Az éves felvásárlás rendelkezésre álló számai a keltetési adatokat csak részben tükrözi, ugyanis a tagsági körből kimaradó, illetve év közben induló üzemek hiányzó adatszolgáltatása miatt azok (elsősor-

ban hizott libánál) a valósnál alacsonyabban. A felvásárlási árak a magas takarmányárak miatt a bázist lényegesen meghaladják; az éves átlag hizott- és húsliba esetében 15%-kal, peccsenyelibánál 45%-kal magasabb, mint egy évvel korábban. (A peccsenyelibánál a kiugró értéket az okozza, hogy a korábbi évben a felvásárlás még a takarmányár emelkedése előtt megtörtént, így a bázisértékek alacsonyabbak; a hizott- és húslibánál a bázis átlagában már az őszi, emelt árak is megjelentek.)

A lúdágazatot 2008-ban a polyomavírus (korábbiaknál lényegesen nagyobb) kártétele mellett az év közepétől a radikális állatvédelmi kampány is sújtotta; bár ez a hizálás ellen irányul, a meghatározóan német nyelvterületre irányuló libahúsexportot mindkét hasznosítási iránynál érintette.

MAGYAR KACSASZÖVETSÉG

Az állatvédők kampánya ugyan (a liba mellett) a kacsza hizlalása ellen is irányult, az ebből adódó exportvisszaesés a két ágazat közül a kacsát érintette kisebb mértékben. Ebben egy másik tényező – a kibontakozó gazdasági válság – is szerepet játszott, ugyanis a német nyelvterületen a fo-

gyasztói kör egy része a liba helyett az olcsóbb kacsa hús vásárlására tért át. Így a hazai víziszármazékok-feldolgozó üzemek kénytelenek voltak megélni a „rév – vám” közmondás igazságát.

Az elmúlt évben mindkét hasznosítási iránynál csökkent a naposkacsa-keltetés. A májtípusnál azonban a teljességhez tartozik, hogy a mulard keltetése ugyan kismértékben nőtt, azonban ennél a többletnél nagyobb arányú volt a barbarie visszaesése. Ugyancsak számításba kell venni, hogy a hizott kacsza napos háttérét jelentős import egészítette ki. A 16,4 millió éves keltetésen belül 80% volt a pekingi típus aránya, a májtípuson belül pedig – a barbarie évek óta tartó csökkenése mellett – megközelítette a 90%-ot a mulard. A naposkacsaárak a májtípuson belül (egy-egy hazai tenyészet lévén) év közben nem változtak, azonban – az importhoz köthetően – a mulard gácsér ára csökkent a bázis-

hoz képest. A pekingi típusú napos áraban – a téli kacsza időszakát követően – ugyan csak nem volt számottevő ingadozás a havi átlagokat tekintve.

A kacsafelvásárlás összes tömege mintegy 10 ezer tonnával esett vissza a bázishoz képest. A csökkenés mindkét hasznosítási irányt érintette; legnagyobb mértékben a hizott barbarie-t, amely a korábbi év mennyiségének csak harmadát érte el. A felvásárlási árak a hizott kacsza (mindkét genotípusa) esetében 7-8%-kal, a pecsenyekacsánál 26%-kal növekedtek. Utóbbinál azonban csak az év közepéig tartottak a bázist lényegesen meghaladó árak, majd a havi átlagok folyamatosan csökkenni kezdtek (a takarmányárakkal kapcsolatosan). A hizott kacsza áraban ugyan szintén volt visszaesés az év második felében, ennek mértéke azonban alacsonyabb volt.

Látits Miklós

Hatékony tisztítás a baromfitelepeken!

- Gépeinket több mint 10 éve használják állattenyésztésben szerte az országban
- EVM által támogatott berendezések
- Hideg vizes, meleg vizes magasnyomású mosók, istállóhűtők

Meleg vizes mosók   **Hideg vizes mosók**

FIX NET Kft.
2051 Biatorbágy, Tormásrét u. 8.
Tel.: (23) 530-492, fax: (23) 312-682
e-mail: fixnetinfo@fixnet.axelero.net
www.fix-net.hu

Hatékonyan a Salmonella ellen

Zoosaloral H vakcina
Élő, genetikailag stabil, kétszeresen atenuált *Salmonella typhimurium* mutáns törzset tartalmaz hofilizált formában. Az oltóanyag immunitást ad a *Salmonella typhimurium* és - a meglévő keresztimmunitás alapján - a *Salmonella enteritidis* fertőzöttség ellen. Ivóvízbe keverve adható.
Törzskönyvi szám: 316/1994

Salmovac SE vakcina
Élő, fogyasztva száritott, atenuált *Salmonella enteritidis* vakcina csibék és jércek számára. Ivóvízbe, szőnyeg át törőnő alkalmazásra. Kétszeri vakcinázás tökéletes védelmet biztosít a tojóperiodus végéig.
Törzskönyvi szám: 579/2002

SWIFTS PHARMA KFT.
2821 Gyermely, Kassuth L. u. 25. • Tel.: (34) 570-200 • Fax: (34) 570-205
Mobil: (30) 9374-325, (30) 957-5982
E-mail: info@swifts.hu • Honlap: www.swifts.hu

Influenza elleni oltást kaptak a magyarországi állatkertek madárlakói

Még mindig fenyegetettséget jelent a madárinfluenza

Magyarország vezető állatoltóanyaggyártó cége az Intervet/ Schering-Plough jóvoltából már harmadik éve olthatja be térítés mentesen a Fővárosi Állat- és Növénykert mellett számos hazai állatkert és vadaspark a madárlakóit. Az Intervet/ Schering-Plough, Nobilis Influenza H5N2 oltóanyaga kitűnő védeltséget nyújt a madarak madárinfluenza H5N1 vírus törzse által terjesztett, jelentős elhullással járó megbetegedése ellen.

A Fővárosi Állat- és Növénykert mellett a Campona Tropicarium, a Budakeszi Vadaspark, valamint hazai állatkertek részesülhetnek az adományból Debrecenben, Győrben, Jászberényben, Kecskeméten, Miskolcon, Nyíregyházán, Pécsen, Szegeden és Veszprémben.

A szabadon tartott állatkerti madarak preventív oltása elsősorban a pótolhatatlan értékű madarak védelmét szolgálja. Ezzel ugyanis megelőzhető a megbetegedés egy esetleges fertőződéskor. A madarak első alkalommal 4 hetes eltéréssel két ún. alapoltást kapnak, amelyet évente megismételt emlékeztető oltás követ.

Az Európai Bizottság egy korábban közölt állásfoglalása szerint bizonyos feltételek mellett engedélyezett az állatkerti madarak madárinfluenza elleni preventív oltása. Az állásfoglalást követően az Intervet/ Schering-Plough felajánlotta az állatkerti madarak védelmére az évenként szükséges ingyenes oltóanyagot. Ennek a kezdeményezésnek köszönhetően **az idei évben is 12 magyarországi állatkert és vadaspark részére ajánlotta fel adományát, így 1421 értékes madáregyed kap védeltséget a madárinfluenza ellen 2009-ben.**

A kezdeményezés előzménye, hogy az elmúlt időszakban több neves európai állat-

kert is élt az Intervet felajánlásával, a cég ugyanis nagyon jó referenciával rendelkezik Európában is, mert a H7 vakcináját sikerrel használták a 2003-as hollandiai járvány során az állatkerti madarak védelmére.

Dr. Sós Endre, a Fővárosi Állat- és Növénykert állatorvosa az adományozás kapcsán elmondta: *„Véleményünk szerint a madárinfluenza jelenleg közvetlenül nem fenyegeti az állatkerti állományokat, de könnyen adódhat egy, a 2006-os év elejéhez hasonló helyzet, amikor nagyszámú vadmadár-megbetegedés történt hazánkban is. Emiatt – sok nyugat-európai állatkerthez hasonlóan – úgy gondoljuk, hogy ezt az oltást érdemes bevenni az éves oltási sorba, mert így csökkentjük a megbetegedés veszélyét, illetve egy esetleges járványhelyzetben a különleges értéket képviselő madárállományaink már védeltséget élveznek. Állatkertünkben az adománynak köszönhetően idén 492 madár kapott oltást.”*

Az Intervet madárinfluenza elleni oltóanyagát az elmúlt években sikeresen használták Hongkongban, a helyi kormány által indított és felügyelt madárinfluenzaprogram keretében. A hongkongi tapasztalatok, illetve más kutatások eredményei azt mutatják, hogy a vakcina hatásosan állítja meg a vírus terjedését. Számos, a jelenlegi H5 madárinfluenza-járvány által sújtott országban az Intervet vakcináját használják a szárnyasállomány beoltásához.

További információ:

Horváth Eszter – Café PR Kft.

Tel.: 880-3077

E-mail: horvath.eszter@cafepu.hu

Mobil: 06-20-218-8712

VAXXITEK HVT+IBD óriási előrelépés a vakcinázásban

FERTŐZŐ BURSITIS (IBD) ÉS MAREK BETEGSÉG ELLENI VÉDEKEZÉS

Az IBD és a Marek betegség egyaránt súlyos gazdasági veszteségekhez vezető immunszuppressziót okoz. Eddig az IBD és Marek betegség elleni vakcinázásokat a termelési ciklus különböző szakaszaiban, egymástól elkülönítve végezték, különböző módszerekkel váltakozó hatékonysággal. A változó hatékonyság okai az alábbi tényezőkre vezethetők vissza:

Anyai ellenanyagok átadása – A szülőpárok jó vakcinázása sem garantálja a broilerek védelmét. Még akkor is jelentős változatosság figyelhető meg az egyes egyedekben az átadott ellenanyag mennyiségében, ha az utódok ugyanattól a madártól származnak.

A helyes időzítés kiválasztása – A magas szintű anyai ellenanyagok semlegesíthetik a hagyományos, élő IBD vakcinákat. A helyes időzítés kiválasztása ezért rendkívül kritikus. Ha a broilereket túl korán vakcinázzák, az anyai ellenanyagok hatástalaníthatják a vakcinázást. Viszont a kései vakcinázás a védelemmel nem rendelkező állatokat a fertőzés veszélyének teszi ki. Mindkét időpontválasztás esetén a broilerek egy bizonyos része védtelen marad.

Ártalmatlanság vagy hatékonyság dilemma – Az ún. „hot” vakcina törzsek nagyon hatékonyak erősen fertőzött környezetben, de biztonságosságuk már nem megfelelő a bursa károsodása és a következményes immunszuppresszió miatt. Másrészt az enyhe vakcina törzsek biztonságosak ugyan, de csak nagyon alacsony fertőzési veszély esetén tudnak védelmet nyújtani.

A Marek betegség elleni vakcinázás jelentőségét gyakran alábecsülik
A rövid nevelési idő és a klinikai előfordulás hiánya miatt a Marek betegség vírusának hatását húscsirkékben alábecsülik, holott a különböző Marek betegség vírus patotípusokkal fertőzött csirkékben számos kísérletben kimutatták, hogy csökken a lymphoid szervek relatív mérete, igazolva, hogy ez a betegség immunszuppresszió kiváltására képes.

A megoldás: Vaxxitek HVT+IBD

A Vaxxitek HVT+IBD egy élő vektor vakcina, amelyben a polyka herpes víruson (HVT) megjelenik az IBD vírus VP2 fehérjeje is. A HVT a Marek betegség ellen vált ki immunválaszt, míg a VP2 az összes ismert IBD törzs immunválaszt kialakító komponense.

A Vaxxitek HVT+IBD használatának előnyei
Egyszerű és biztos az egyszeri vakcinázás. Egyetlen immunizálás naposkorban az IBD és a Marek betegség ellen. Egyszerű vakcinázási program, nem kell a nevelés alatt vakcinázni. Nincs stressz. Nincs gond sem a vakcina felvétellel, sem a megfelelő titerrel, de a helyes időzítéssel, az alkalmas törzssel sem. Nem tapasztaltak káros kölcsönhatást más vakcinázással.

Egyszerű és biztos az egyszeri vakcinázás. Egyetlen immunizálás naposkorban az IBD és a Marek betegség ellen. Egyszerű vakcinázási program, nem kell a nevelés alatt vakcinázni. Nincs stressz. Nincs gond sem a vakcina felvétellel, sem a megfelelő titerrel, de a helyes időzítéssel, az alkalmas törzssel sem. Nem tapasztaltak káros kölcsönhatást más vakcinázással.

Keltetői vakcinázás – A keltetőben a vakcinázás biztonságos, ellenőrzött és tiszta környezetben végezhető. A keltetői vakcinázást jól betanított személyzet végzi, de lehetséges a teljes automatizálás is. A passzív védetség mértékétől, vagy az ivóvíz felvétel mennyiségétől függetlenül minden madarat megvéd.

Élethosszig tartó, biztonságos és tartós védelem – A keltetői vakcinázással szilárd és korai védelem érhető el. Ez a védetség a folyamatos HVT replikáció következtében élethosszig tart. A teljes védetség minden ismert IBD törzs ellen 2 hetes, a Marek betegség ellen 5 napos életkorra alakul ki.

Oltott broilerek bursai és lépei

Intermediér típusú vakcinával

Vaxxitek HVT+IBD vakcinával

Az IBD esetében nem jelent gondot az ún. védetségű rés.

Széleskörű védelem – a Vaxxitek IBD+HVT egy oltással hosszantartó és magas szintű védelmet biztosít a Marek betegség vírusa és az összes ismert klasszikus, variáns és nagyon virulens IBD tör-

zsek ellen.

Nincs ártalmatlanság vagy hatékonyság dilemma: a Vaxxitek IBD+HVT használata esetén ez nem kérdés többé, mert nagyon biztonságos és hatékony az összes ismert klasszikus, variáns és nagyon virulens IBD törzsek és a Marek betegség ellen.

Kiváló ártalmatlansági profil – a bursa védő vakcina használatával. A Vaxxitek IBD + HVT esetében a **bursa-ban nincs vírus szaporodás**, elváltozásokat nem vált ki, mutavta a magasfokú ártalmatlanságot az anyai ellenanyagokkal nem rendelkező madarakban.

Kiváló hatékonyság: javuló gazdasági eredmények a hagyományos vakcinázási programokkal összehasonlítva – Összesen már többmillió vakcinázott broiler elhullási adatai, nevelési eredményei (súlygyarapodás, európai broiler index) igazolták a Vaxxitek HVT+IBD vakcinázás előnyeit.

A magyarországi nagyüzemi kipróbálás során öt különböző tájegységen elhelyezkedő broilertelepek nevelési eredményeit akár a telep korábbi három nevelési turnusával, akár az egyidejűleg más ólakban alkalmazott immunkomplex illetve hagyományos vakcinázási programmal összehasonlítva a Vaxxitek HVT+IBD vakcinával kezelt csoportokban jobb minőségű, egyöntetűbb vágócsirkét és ugyancsak kedvezőbb nevelési eredményeket (súlygyarapodás, európai broiler index), elhullási adatokat lehetett elérni.

Vaxxitek HVT+IBD a baromfi ágazat új, forradalmi vakcinája, amely keltetőben alkalmazva egy adagban nyújt élethosszig tartó, biztonságos és hatékony védelmet a Marek betegség és a fertőző bursitis ellen.

Lépj a jövőbe – még ma!

Paracox® Paracox®-5

*Modern, biztonságos és hatékony
védekezési mód a kokcidiózis ellen!*

- élethosszig tartó védelem egyetlen kezeléssel
- korán érő, attenuált törzsek
- gyógyszer nélkül:
  - nincs maradékanyag
  - megfelel a legszigorúbb minőségi követelményeknek
  - kitűnő eredmények
- nincs gyógyszer-rezisztencia
- nincs élelmezés-egészségügyi várakozási idő

Intervet Hungária Kft., 1133 Budapest, Tétény utca 1/A C., Telefon (36 1) 456 3000, Fax (36 1) 456 3000, E-mail info.hungary@p.intervet.com, www.intervet.hu

Ha január, akkor Berlin...

Zöld hét – 2009. január 16–25.

A világ egyik legnagyobb agrártalálkozóján, a Spree folyó partjaira épült Berlinben immáron egy híján háromnegyed századszor találkoztak az ágazat képviselői a Green Week-en. Ám ezúttal a világpolitikában meghatározó orosz miniszterelnök *Vlagyimir Putyin* jelentett óriási szenzációt a nagydéműnek és rendkívüli biztonsági intézkedéseket a Messe Berlin menedzsmentjének.

A látogatás persze nem véletlenszerűen történt a kiállítás megnyitását követő második napon, hiszen az idén Oroszország volt a legnagyobb külföldi résztvevő egy egész csarnokot kibérelve, mintegy hatezer négyzetméteren. E rekord kapcsán jegyezzük meg, hogy Olaszország és Svájc idén ötvenedszer, míg Bulgária huszadszor jött el a német fővárosba.

A második említésre méltó különlegességet az új német agrárminiszter bemutatkozása jelentette *Ilse Aigner* személyében, aki a megnyitó ünnepségen debütálhatott a nagyobb nyilvánosság előtt. Elődje, *Horst Seehofer* ugyanis a közelmúltban lett tartományi miniszter-elnök.

Az élelmiszer-gazdaság világszínpada mintegy százezer termékkel terített – ahogy azt a Messe Berlin menedzsmentje megfogalmazta szlogenjében – a világ egyik legnagyobb ágazati összejövetelén. Arangos esemény summázata önmagáért szól: az 1926-ban alapított Grüne Woche ezúttal 74. alkalommal várta a bő négy-száz-ezer látogatóra prognosztizált kiállítást, ahol idáig 119 országból 73,5 ezer kiállító mutathatta be (közel harmincmillió érdeklődőnek) termékeit.

Ahogy már megszoktuk a tudósításokban, essünk túl mindenekelőtt a kötelező kúrón a statisztikai összesítéseket illetően. A tíznapos szakmai megmérettetésen 1600 kiállító (1099 német és 501 külföldi) vett részt 56 országból csaknem tizenkét hektárnyi területen. Ezek sorából két or-

Ilse Aigner és Gerd Sonnleitner

szágot illik kiemelni: nevezetesen Hollandiát azért, mert ez évben díszvendégként üdvözölhette a német főváros a zömében parasztgazdaságokból álló ország agráriusait – a hatalmas Kaukázusból pedig Kirgizisztánt, amely ország először jött el kontinensünk dinamikusan fejlődő metropoliszába. S ami a tájékoztatást illeti; a több mint ötezer újságíró 75 országba vitte el a nagy találkozó hírét a közel 12 hektárnyi kiállítást illetően.

A hagyományos K–Ny Agrárfórum ezúttal új köntösben másodjára népszerűsítette az agrárium időszerű kérdéseit. Konkrétan az agrárminiszterek konferenciájáról szólt a fáma, ahol többek között ez évben harminc agrárminiszter mondhatta el véleményét az agrárgazdaság helyzetéről mintegy másfél ezer érdeklődőnek. Természetesen a – több mint száz meghatározó – politikusok alkotta fórum egyik főszereplője *Mariann Fischer Boel* uniós főbiztos

volt, aki ellátogatott a magyar standra a Gráf József miniszter vezette delegációhoz és a hazai kiállítókhoz.

Az International Grüne Woche (IGW) tulajdonképpen egy hármasként kiállításnak számít, mert a meghatározó fővonal – élelmiszeripar – mellett a hagyományos mezőgazdasággal és a kertészettel is foglalkozik kellő mélységben. Az elmúlt esztendőben egyébként csaknem 450 ezren látogatták meg a fogyasztói vásárt, amelynek közel egynegyede volt a szakmai érdeklődő. Így a rendezvény jellegéből következően a hangsúly a helyszíni árusításra helyeződik, s a cégek közötti üzleti tárgyalások nem jellemzőek (a klasszikus szakmai kiállításokkal ellentétben). A Zöld Hét egyúttal közönségteszt, mivel óriási élelmiszer-ipari konszernnek és kis parasztgazdaságok tárják a nyilvánosság elé újdonságaikat.

Magyarországnak ez a bemutatkozási lehetőség immár 37. alkalomnak számított a már megszokott 10/2-es pavilonban, a csehek szomszédságában. A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium berkeiben működő Agrármarketing Centrum Kht. csupán egy úgynevezett központi információs standdal állt a nagyjármű rendelkezésére, ahol a nemzetközi agrár-diplomáciai tárgyalásokhoz képviselőink egy külön kis tárgyalóban fogadhatták a különböző szintű és összetételű delegációkat. A magyar kiállítókat kizárólag vállalko-

zási alapon, önállóan szervezte az AMC állami támogatás nélkül – így közel négyszáz négyzetméteren volt megtalálható a tipikus hazai élelmiszer-különlegességeket, magyar borokat illetve szeszes italokat, lángost kínáló csoportja. Külön említést érdemel a *Kürcsi termékek* palettája: a 2004-ben védjegyzetett kürtöskalácshoz a készítő család kizárólag természetes alapanyagokat használ fel és mindig frissen, a helyszínen gyártják különleges finomságukat. Természetesen mindezek mellett helyezkedett el a Magyar Csárda – a hagyományoknak megfelelően.

Annyit azért érdemes megjegyezni ehelyütt, hogy nekünk Németország az első számú piac élelmiszer-exportőr mivoltunkban, ezért indokolt volna a jóval nagyobb arányú képviselőtünk. Egyáltalán azért, hogy felmérhessék az érintettek a versenytársakat, mivel óriási fejlődtek azok az országok, amelyek korábban nem jelentettek konkurenciát hazánknak az élelmiszerpiacon. Köztük olyanok is, amelyek még jelenleg is jelentős importőrök ebben a tekintetben. Ezek sorában mindenekelőtt Oroszország vagy Ukrajna lenyűgöző mennyiségi és most már minőségi jelenlétével. Velük szemben ugyan pozitív a mérlegünk, ám tudomásul kell vennünk, hogy az említett országokban igencsak dinamikus fejlődés szemtanúi lehettünk az utóbbi

évek során. Azért azt kijelenthetjük, hogy nem vagyunk lemaradva Európától az export terén, ugyanakkor indokolt volna termelésünk növelése, hogy komoly tényezők maradjunk ebben a szegmensben.

Az idei találkozó egyik súlypontja a biotermékek bemutatása volt, amely téren tulajdonképpen jól állunk, hiszen nem tudunk annyit előállítani, amennyit ne lennénk képesek eladni. Elsősorban Németország a fő felvevője külföldön a hazai biotermékeinknek, ezért jövőnk egyik legfontosabb irányának érdemes tekinteni a biopiacot.

A berlini IGW hosszú időre feltölti ötlettel az odalátogatókat. Szembesülhetünk a mezőgazdaság erőteljes fejlődésével az ipar és a szolgáltatási szektoréhoz hasonlóan, amelyre ugyanígy hatnak a technológiai vívmányok, miként ki van téve a globalizáció hatásainak is. Csak rajtunk múlik, hogy a veszélyt vagy az esélyt veszszük észre!

Leszögezhetjük, hogy Európának fenntartható fejlődésre van szüksége, amit a különböző szintű fórumokon és tanácskozásokon egyre több szakember is hangsúlyozott. A kérdés továbbra is adott, miszerint összeegyeztethető-e a gazdasági fejlődés és a biodiverzitás fenntartása – ugyanis az emberiség felelőssége, hogy harmóniában maradjon a természettel. A konferenciákon felszólalók szerint nagy veszély, hogy a kedvező adottságú területeken is –

nagy valószínűséggel – felhagynak majd a mezőgazdasági termeléssel, mivel az alacsony importárak miatt nem fogják tudni tovább finanszírozni a gazdák veszteségeiket. Kontinensünknek szüksége van saját mezőgazdaságra a biodiverzitás fenntartása miatt is.

Németországban különösen erős ágazatnak számít a mezőgazdaság, mivel bő négymillióan dolgoznak náluk az agráriumban. A Német Parasztszövetség adatai alapján több mint tíz százalékuk él – az aktív keresőkhöz viszonyítva – a mezőgazdaságból.

Kuriózumnak számított a világ minden táján egyre kedveltebb wellness-programok népszerűsítése, amely tulajdonképpen szervesen kapcsolódik életünkhöz a jó közérzet érdekében. Ennél viszont szakmaibbnak volt tekinthető a megújuló energiaforrásokkal foglalkozó kiállítás és kongresszus. Egyébként a több mint 300 kísérő rendezvény fókuszában gyakran állt az új uniós tagországok versenyképességének helyzete, s egyáltalán a bővítés utáni kontinens agrárgazdasága. Mondhatni, az egész kiállítás már az Európai Unióhoz igazodva szerveződött sikeressé, a fenntartható mezőgazdaság és az innováció jegyében.

A Zöld Hét (Grüne Woche) történetében már elérkezett a nagy fordulat éve, hiszen az egyre fokozódó érdeklődés miatt a Messe Berlin menedzsmentje belekényesült egyfajta változtatásba – természetesen a szakma közmegelegedésére. Ez azt jelenti, hogy a rendszerváltás óta élő Fruit Logistica, mint korábbi társkiállítás immáron hatodszor, külön időpontban várja – februárban, három napon keresztül – az egyre nagyobb számban jelentkező érdeklődőt, ugyanis egyszerűen kinőtte magát e tekintetben a monstre találkozó.

– Szalay Attila –

Grüne Woche Berlin 2009

– részletek a zárójelentésből –

A vásár sikere bizonyította, hogy a Grüne Woche ma világszintű agrárpolitikai jelentőséggel bír és a világ legnagyobb fogyasztói seregszemléje. Dr. Christian Göke, a vásár igazgatója szerint az idei rendezvény legfőbb minőségi fokmérője volt egyrészt az értékteremtő lánc komplett jelenléte, másrészt a magas szintű konferenciaprogram, amelyen a világ élelmiszerellátása már nemcsak európai, hanem globális szinten is téma volt.

A jelentés kiemelt számadataiban vezető helyen említi, hogy a látogatók között 220 csúcspolitikust üdvözölhettek, köztük *Vlagyimir Putyint*, aki a legnagyobb külföldi kiállító országot képviselte. Az összesen 403 000 látogatóból 115 000 volt a szakmai közönség. Egy évek óta folytatott érdekes felmérés szerint a látogatók a vásáron átlagosan 101 eurót költöttek (2008-ban 103 eurót). A 115 000 m² összes alapterületen 1600 kiállító jelent meg 56 országból. A médiát 71 országból 5150 fő képviselte.

Az alábbiakban néhány érdekesebb nyilatkozatra térünk ki.

Ilse Aigner német mezőgazdasági, élelmezési és fogyasztóvédelmi miniszter szerint a vásár teljes siker volt, egyaránt nyújtott élményt a szakma és a nagyközönség számára korbeltartozás nélkül. Kiemelte ebből mind az öt kontinensről származó kulináris élvezeteket.

A vásár mint agrárpolitikai rendezvény csúcspontja mégis szerinte az agrárminiszterek csúcstalálkozója volt, amelyet a Charlottenburg Kastélyban rendeztek és amelyen 30 miniszter vett részt, köztük a brazil, a kínai és az orosz. Ennek fő témája

a globális kihívás, a világ élelmiszerellátása méltán tette a találkozózt „a mezőgazdaság Davos”-ává. Az ENSZ által támogatott kezdeményezést, mely a „Mezőgazdaság és az élelmiszeripar globális partnersége” megteremtésére irányul, volt hivatott ez a találkozó megerősíteni.

E partnerség alapvető célja az immár 923 milliós „éhező világ” gondjának megoldása.

A Német Parasztszövetség elnöke, *Gerd Sonnleitner*, aki évek óta már szinte együtt él a vásárral, megállapította, hogy a szakma számára nagy öröm volt a vásár, ahol minden aktuális információhoz hozzá lehetett jutni.

A fogyasztók számára sem volt olyan téma, amely itt szóba ne került volna.

Jürgen Abraham, a Szövetségi Élelmiszeripari Egyesülés elnöke az ipar tudatos és felelősségteljes bemutatkozásának hangsúlyozása mellett kiemelte a szakmának azt a fontos szerepét, miszerint az 530 000 foglalkoztatott számára konjunktúráról és munkahelyekről kell gondoskodni.

Az élelmiszer-gazdaság és a fogyasztók kapcsolatának minél nagyobb fokú elmélyítéséről többek között *Markus Mosa*, az Edeka AG igazgatója és *Gerhard Bersenbrügge*, a Nestlé Deutschland AG elnöke szólt. A közvetlen fogyasztói kapcsolat és eszmecsere által megismerhetők a fogyasztók szokásai, gondolkodásuk, beállítottságuk.

A következő „Grüne Woche” 2010. január 15. és 24. között kerül megrendezésre a „Messe Berlin” vásárvárosban.

(Kállay)

Agrárklub

A Magyar Agrártudományi Egyesület néhány hónapja megválasztott új vezetősége szervezésében 2009. január 27-én a Mezőgazdasági Múzeumban „Agrárklub” néven lényegében egy új kezdeményezés indult el. Az összejövetel – és a szervezők szerint a jövőbeni összejövetel – egyik fő célja, hogy egymás mellé ültesse a politikailag megosztott agrártársadalom tagjait, hogy itt egymás társaságában fejtsék ki véleményüket a ma meghatározóan fontos témakörökben.

Az első ilyen próbálkozásról elmondhatjuk, hogy jól sikerült, hiszen a klubteremben adott helyek kevésnek bizonyultak. Az erre az alkalomra előkészített téma, „a gazdasági recesszió hatása a magyar agrárgazdaságra” élénk érdeklődést váltott ki a valóban szinte valamennyi irányzatot képviselő szakemberek körében. Ez azért biztató jelenség, mert az aktívan részt vevők mindegyike a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar, de ugyanígy a vidék helyzete iránti őszinte aggodalmuknak adtak hangot. Az más kérdés, hogy a nemzetgazdaság mai helyzetében igen súlyos problémákkal kell szembesülni.

A klub beszélgető fórumát *Hajós László*, a MAE új elnöke nyitotta meg, vitaindítóját *Göggös Zoltán*, az FVM államtitkára vállalta. A bevezető is tükrözte a mezőgazdaság nem éppen nyugodt és kiegyensúlyozott állapotát, ezért aztán előfordult, hogy már itt érezhetőek voltak olyan ellentmondások, amelyek részint vélhetően a nemzetgazdasági irányítás és a tárcavezetés nem éppen felhőtlenül sikeres tevékenységét, részint pedig a szakmán belüli sokszor igen kemény szembenállást és véleménykülönbségeket tükrözték. Szó volt itt pl. a struktúra témájában szinte ugyanolyan erővel felvetett koncentrációs és decentralizációs igényekről, ezzel párhuzamosan megjelent pl. a nem éppen szeren-

Balról jobbra: Popp József, Göggös Zoltán, Farkas József, a MAE főtitkára

csésen végbement privatizáció és kimondva is a „visszaállamosítás” konkrét felvetésének az ellentéte.

Csupán távirati stílusban említhető e helyen néhány igen keményen felvetett téma, amelynek nagy része akár egy-egy önálló témakörnek is beillenek. Ilyenek: földkérdés, foglalkoztatás, logisztika, export, árfolyam, hitelek – és persze a pályázatok kezelése, hogy csak a legjobban feszítő kérdéseket említsük. A fórum narrátora, *Popp József*, az AKI igazgatója ugyancsak nagy feladatot vállalt a vitavezetéssel, amit egyébként kiváló felkészültsége és rátermettsége folytán közmegelegedésre gördülékenyen oldott meg.

Aki ezen a rendezvényen részt vett, egyes érzelmekkel távozhatott ugyan, de ebben az is benne van, hogy a komolyan vett és érdemben tárgyalt témák rendszeres kezelése a közös ügyeket – persze ezeket annak is kellene tartani – előre vihetik, ezért várakozással tekinthetünk a következő elé.

Nemzetközi rendezvénynapptár

március 10–13.

**Baromfi Konferencia
Taba, Egyiptom**

*E-mail: wpc2009@gmail.com
Web: wpc2009.googlepages.com*

május 5–7.

**17. Nemzetközi Mezőgazdasági
Kiállítás Tel Aviv, Izrael**

*Tel.: +9 72 3 972 7925
E-mail: pzilberman@kenes.com
Web: www.AgriTech.org.il*

március 24–27.

**FIMA Ganadera
Zaragoza, Spa.**

*Tel.: +34 976 764 700
E-mail: info@feriazaragoza.com
Web: www.fima.ganadera.es*

május 17–20.

**Alltech 25.
Állat-egészségügyi és
Takarmányozási Szimpózium
Lexington, Kentucky, USA**

*E-mail: symposium@alltech.com
Web: www.alltech.com*

április 5–8.

**7. Nemzetközi Baromfiinfluenza
Szimpózium Athens, Georgia, USA**

*Tel.: +1 706 546 3434
E-mail: ai.symposium@ars.usda.gov
Web: www.georgiacenter.uga.edu/conferences/*

május 18–22.

**Európai Szimpózium a Baromfi
Állatvédelemről
Cervia, Olaszország**

*E-mail: francesca.corona@newteam.it
Web: www.WPSA.com*

június 21–25.

**WPSA XIX. Európai Baromfihús-
és Tojás Minőségi Szimpózium**

*Turku, Finnország
Tel.: +358 2333 6485
E-mail: congress@utu.fi
Web: <http://congress.utu.fi/eggmeat2009>*

július 2–4.

**Agrena 2009 – XI. Nemzetközi
Baromfi Management és Termelési
Szimpózium Kairó, Egyiptom
Int. Conf. Centre**

*E-mail: crose@access.co.eg
Web: www.agrena.net*

BTT ágazati adatok (2008. I–XII. hó)

1. táblázat

Tenyésztés, szaporítás, árutermelés (Hatching, and production)

Faj – breed	Napos keltetés (hatching) 1000 db – 1000 pc 2008		Napos keltetés (hatching) 1000 db – 1000 pc 2007		Napos ár (day-old prices) Ft/db – HUF/pc 2008		Napos ár (day-old prices) Ft/db – HUF/pc 2007	
	Dec	Jan–Dec	Dec	Jan–Dec	Dec	Jan–Dec	Dec	Jan–Dec
brojler – broiler	12 606	150 591	10 317	140 770	83,0	83,3	77,9	73,3
tojóhibrid – layer	298	6 801	158	6 629	164,0	166,2	157,5	156,5
pulyka – turkey	809	9 749	926	11 712	360,0	372,0	353,0	350,9
liba – goose								
hústípusú –meat type	0	2 413	0	1 960	–	598,0	–	462,4
májípusú –liver type	210	3 093	262	2 859	519,8	635,0	605,8	590,0
kacsa – duck								
pekingi – broiler	728	13 092	922	15 751	116,9	120,5	114,2	106,4
mulard – Mulard	299	2 940	229	2 734	4) 370,0	370,0	4) 380,0	380,0
barbารี – Muscovy	30	368	38	730	4) 360,0	360,0	4) 320,0	320,0

Faj – breed	Takarmányár (nevelőtáp) (feed price – grower) Ft/100 kg – HUF/1000 pc 2008		Takarmányár (nevelőtáp) (feed price – grower) Ft/100 kg – HUF/1000 pc 2007		Felvásárlási ár (purchase price) Ft/kg – HUF/kg LW 2008		Felvásárlási ár (purchase price) Ft/kg – HUF/kg LW 2007	
	Dec	Jan–Dec	Dec	Jan–Dec	Dec	Jan–Dec	Dec	Jan–Dec
brojler – broiler	6 717	8 061	8 231	6 724	208,5	229,2	224,7	197,3
tojóhibrid – layer	1) 5 510	6 346	1) 6 600	5 424	2) 17,76	16,94	2) 18,24	15,31
pulyka – turkey	3) 6 595	7 615	3) 7 890	6 990	312,7	322,7	308,9	282,1
liba – goose	5 770	7 227	7 271	5 750				
hústípusú –meat type					529,5	520,3	485,6	451,2
májípusú –liver type					563,3	564,4	570,0	489,9
kacsa – duck	6 062	7 439	7 397	5 759				
pekingi – broiler					249,0	269,2	256,6	212,4
mulard – Mulard					457,9	473,2	497,1	437,5
barbารี – Muscovy					417,2	436,5	471,0	407,4

Megjegyzés – Remarks 1) takarmányár: tojótáp I. – feed price: layer mash (I) 2) tojás termelői ára (Ft/db) – table egg producer price (HUF/pc) 3) befejezőtáp – finisher 4) gácsér – drake
 Forrás: BTT – Source: Product Council

Baromfifelvásárlás és -értékesítés Input and sales				
M. e.: tonna – Metric tons				
	2007	2008. Jan–Dec	2007. Jan–Dec	08/07 %
csirke – brojler				
felvásárlás – purchase	217 476	232 695	217 476	107,0
értékesítés – sales				
belföld – home	139 985	152 750	139 985	109,1
export	14 922	15 839	14 922	106,1
tyúk-kakas – hen-cock				
felvásárlás – purchase	1 940	1 811	1 940	93,4
értékesítés – sales				
belföld – home	1 297	1 137	1 297	87,7
export	127	171	127	134,1
pulyka – turkey				
felvásárlás – purchase	125 993	122 066	126 691	96,1
értékesítés – sales				
belföld – home	37 399	35 566	37 933	93,8
export	32 153	32 525	32 153	101,2
liba – goose				
felvásárlás – purchase	34 822	32 111	34 822	92,2
értékesítés – sales				
belföld – home	7 257	8 014	7 257	110,4
export	11 995	9 552	11 995	79,6
kacsa – duck				
felvásárlás – purchase	57 994	47 089	57 994	81,2
értékesítés – sales				
belföld – home	15 378	11 727	15 378	76,3
export	19 804	17 348	19 804	87,6
baromfi összesen – Total				
felvásárlás – purchase	438 225	435 772	439 193	99,2
értékesítés – sales				
belföld – home	201 316	209 194	201 850	103,6
export	79 002	75 435	79 002	95,5
h. libamáj – goose liver (export)	1 318,5	1 242,8	1 318,5	94,3
h. kacsamáj – duck liver (export)	459,2	408,9	459,2	89,0

Megjegyzés – Remarks: felvásárlás – purchase; élősúly – live weight; értékesítés – sales; vágott súly – slaughtered weight.

Forrás: BTT – Source: Product Council

Baromfiipiaci helyzetkép (2009. 3–4. hét)

Az év elején a kiskereskedelem utánrendelésekkel indult, mivel a csirkehús iránti kereslet a szezonnak megfelelően folyamatos volt. A mélyhűtőkben viszont szűkös a hely. A vágóüzemek átadási árai valamennyi terméknél stabilak.

A **pulykahús** piacán a vörös húsok árai szilárdak, de a mellhúsoké is stabilizálódni látszik. A termelési mennyiség folyamatosan vevőre talál. A következő hónapokban nem várható kínálati nyomás, ami az árak felfelé való mozgására adnak reményt.

A **vágótyúk** ára Németországban újra felfelé mozog, eléri a múlt évit, ugyanilyen a tendencia Hollandiában és Belgiumban. A kínálat mérsékelte.

Az étkezési tojás kereslete a fogyasztók

részéről továbbra is jó, ez különösen a nem ketreces tojásra áll igazán, ez utóbbiból elegendő a kínálat, míg az előbbieké szűkös. A ZMP adatai szerint a tojóállomány csökkenése miatt a nyári időszakban tojáshiány várható.

A tojásárak alakulása Németországban: a Weser-Ems csomagolóállomáson az „M” tojás átlagára 5,90 EUR/100 db (nagyker.); fogyasztói árak (ugyancsak „M” súlyosztályban): ketreces 1,08 – mélyalmos 1,37 – szabadtartásos 1,72 EUR/10 db. A HUF-ra való átszámítást a nagyfokú árfolyammozgás miatt mellőzzük.

Ugyancsak Németországban a holland tojásimport árajánlata „M” súlyosztályban 5,75–6,00 EUR/100 db. (360-as karton).

Árinformáció a baromfitermékekről (a termék 1 kg-jára)

Termék	Ártípus	Egyéb megj.	2009/4. hét		2009/3. hét		2008/4. hét
			euró	(Ft)*	euró	(Ft)*	
Németország							
Csirke	felv.	1500 g	0,82	(244)	0,83	(245)	0,87
	felv.	2000 g	0,80	(236)	0,80	(236)	0,85
Pulyka	felv.	9,5 kg	1,20	(354)	1,21	(357)	1,23
	felv.	19,5 kg	1,27	(375)	1,28	(378)	1,30
Csirke	nagyker.	1050 g-ig	2,09	(616)	2,09	(616)	2,09
	nagyker.	1100 g-tól	2,09	(616)	2,09	(616)	2,09
Csirke	fogy.	egész, fagy.	2,01	(593)	2,05	(605)	2,06
Mellfilé	fogy.	csirke, friss	7,28	(2147)	7,27	(2144)	7,14
	fogy.	pulyka, friss	6,71	(1979)	7,08	(2088)	7,23
Csirkecomb	fogy.	friss	2,75	(811)	2,90	(855)	2,66
Hollandia							
Csirke	felv.	szds.	0,90	(209)	0,71	(209)	–
	felv.	integr.	0,77	(251)	0,85	(251)	–
	szabad	nagytestű	0,87	(248)	0,84	(248)	–
	szabad	kistestű	0,87	(248)	0,84	(248)	–

*MNB 2009. 01. 30-i hiv. devizaárfolyam szerint Forrás: ZMP Geflügel 2009/5.

Hírek

Egyesült Királyság – címkézési vita

Az UK kormánya úgy látja, hogy meg van kötve a keze az ún. COOL (ország szerinti származási címkézés) alkalmazásával, mivel a jelenlegi EU-szabályzás korlátozza ebbeli független pozícióját. A farmokat felügyelő miniszter, Jane Kennedy szerint keményen dolgoznának egy új direktíván, amely az egyes tagországoknak nagyobb szabadságot biztosít ennek bevezetésében.

Egyesült Királyság – új kategorizálást követelnek a tojásnál

Fogyasztói szervezetek felszólították a hatóságokat az ún. „konvencionális” (régii ketrecekben termelt) tojás importjának betiltására. Griffiths elnök szerint az UK-ban még mindig vagy 150 millió tyúkot fognak tartani így 2012-ig. A mai bakkrízisben aligha lehet ez idő alatt átfordítani a tartásrendszert. Ezért fontos volna pontosabban tudni, milyen ketrecből származik a ma csupán 3. számú tartásnak jelzett ketreces tojás, tehát nem tudni, régi vagy már „berendezett ketrecből, ahol tojófészek, kaparótér, ülőléc és több hely áll az állatok rendelkezésére. A probléma megoldására egy 4. sz. jelzést is bevezetne a „berendezett” (enriched colony) ketrecekben termelt tojásra.

Oroszország – a VIV Europe sikere

A Moszkvában májusban rendezett VIV Europe 08 nevű kiállítás/vásár eredményességét piackutatók a rendezvény után eltelt 3 hónap alatt eszközölt beruházásokkal mérték le és megállapították, hogy ezen idő alatt mintegy 540 millió dolláros fejlesztést hajtottak végre a baromfiszektorban. Az 5556 látogató 62%-ának volt investíciós vonzódása, amelyek 2/3 része realizálta is terveit. 48%-uk állította, hogy ez a vásáron történeteknek köszönhető.

Belgium – nemzetközi kereskedelmi és állatjóléti konferencia

Egyelőre csak híreink vannak arról, hogy Brüsszelben 2009. január 20–21-én „A globális kereskedelem és a farmállatok jóléte” címmel farmerek, kereskedelmi cégek, politikusok, tudósok, állatvédő szervezetek, intézetek részvételével nagyszabású konferenciát tartottak, amelynek fő célja volt a magasabb állatjóléti követelmények állítása, mivel azt az ennek eredményeképpen keletkező ún. „welfare” termékeknek a levont konzekvenciák szerint nagy kereskedelmi sikerei várhatók.

További információ: www.animalwelfare-andtrade.com

A tyúkfélék és a pulyka tenyésztésének helyzete és jövője*

Sütő Zoltán – Horn Péter
Kaposvári Egyetem Állattudományi Kar

A tyúktenyésztés fejlődésének fontosabb mérföldkövei a világban és Magyarországon

A világ tyúktenyésztésének újkori fejlődése szempontjából az egyik legfontosabb eseményre 1828-ban került sor, amikor a *fehér leghorn* fajtát először vitték be az Amerikai Egyesült Államokba. Alig néhány évvel később már tenyésztési programok kezdődtek vörös tollszínű tyúkokkal a *Narragansett* öböl mentén és *Rhode Island*on, ami a baromfityénység fellendülését bizonyítva számos új fajta és változat kineveléséhez vezetett. Az USA-ban a közismert *sávozott plymouth rock* 1870-re már kiemelkedő fajta volt, amit szorosán követett a fehér színváltozat, a *vörös rhode island*, az *ezüst tarka* és a *fehér wyandotte*, illetve számos más mediterrán fajta. Részben az új fajták nemesítése, részben pedig az import területén tapasztalható lendület, és nem utolsósorban a baromfiállítások iránti fokozódó érdeklődés indukálta egy olyan *standard* megalkotását, ami alapján a különböző fajták egyedei elbírálhatókká váltak.

A kutatók 1889-ben felismerték a fény stimuláló hatását a tojástermelésre, ami alapja lett a későbbi világítási programoknak. A fagyasztott tojás, mint tartósított élelmiszer már 1902-ben megjelent a piacon, miközben a praktikum területén feltétlen említést érdemel, hogy az amerikai Rice 1905-ben már kényszervedetés módszerét alkalmazta tojótyúkoknál. Óriási áttörést jelentett az ivari kromoszómákhoz kötött öröklődő

tulajdonságok 1928. évi leírása, nem beszélve a baromfi mesterséges termékenyítési technológiájának kidolgozásáról (1935), ami nélkül jó néhány ma sikeresnek mondott baromfiágazat – köztük a pulyka – nagy ívű pályája lenne elképzelhetetlen.

A XIX. és XX. század fordulóján a hazai baromfitartás elsősorban a kisgazdaságok meglehetősen primitív üzemága volt, de az I. világháború előtt már az ország kivételének nem egészen 5%-át adta. A baromfitartás érdemben csak az 1930–40-es évek után kezdett gyorsabb ütemben fejlődni, melynek köszönhetően 1938-ban az exportban betöltött nagysága elérte a 10%-ot. A baromfihús- és tojásfogyasztás 1950 és 2005 közötti változását bemutató adatokat az 1. táblázat tartalmazza. Ebből kitűnik, hogy a XX. század második felében a hazai baromfihús-fogyasztás a négyszeresére, tojásfogyasztásunk pedig a két és félszeresére nőtt.

A világháborús veszteségek pótlását követően az egyéni gazdálkodók mellett egyre nagyobb jelentőségre tett szert a nagyüzemi gazdálkodási forma, ahol a fejlesztésben a baromfiállomány minőségének javítása kapta a fő hangsúlyt a *rhode island*, a *leghorn*, a *plymouth*, a *new hampshire*, és a *wyandotte* fajták behozatalával és nemesítésével. A 2. táblázatban közölt adatokból nemcsak a fajok egymáshoz viszonyított arány- és rangsorváltozása követhető nyomon, hanem az is érthetővé válik, hogy az ágazat nagyságát tekintve a baromfityénység miért gondolnak nosztalgiával a 80-as évekre.

* A Magyar Tudományos Akadémia 2008. november 12-én rendezett konferenciáján elhangzott előadás szerkesztett válogzata.

1. táblázat

Az egy főre jutó baromfihús, és tojásfogyasztás alakulása Magyarországon (KSH, 2008)

Év	Baromfihús (kg/fő/év)	Tojás (db/fő/év)
1950	8,4	?
1960	9,3	160
1970	14,2	247
1980	18,1	317
1990	22,8	389
2000	33,7	275
2005	29,8	281

2. táblázat

A baromfi törzsállomány alakulása 1960 és 2006 között (KSH, 2008)

Baromfifaj	Törzsállomány (1000 db)					
	1960	1970	1980	1990	2000	2006
Tyúk	25 226	31 540	40 040	28 407	16 989	17 485
Lúd	913	653	778	883	955	1 408
Kacsa	721	1 080	1 723	1 420	667	1 057
Pulyka	206	211	223	411	811	1 571
Felnőtt baromfi összesen:	27 066	33 484	42 764	31 121	19 422	21 521

A hazai baromfiágazat 1945 utáni fejlődésének szakaszait és fontosabb jellemzőit az alábbiakban összegezzük, míg a folyamatot illusztráló termelési adatokat a baromfihúsra és tojásra vonatkozóan a 3. táblázat tartalmazza.

*A Magyar Tudományos Akadémián 2008. november 12-én elhangzott előadás szerkesztett változata

- *I. szakasz* (1960-as évek): korszerű hibridek, korszerű tartási rendszerek és takarmányozási technológiák importja.
- *II. szakasz* (1970-es évek eleje): ipar-

szerű baromfihús- és tojástermelési rendszerek (Bábolna, Bóly, Nádudvar, Palotás), valamint a baromfifeldolgozó ipar létrehozása.

- *III. szakasz* (1975–88): dinamikus fejlődési szakasz, melynek végén az összes baromfihús-termelés élősúlyban 667 ezer tonna, az ipar által felvásárolt mennyiség 504 ezer tonna, a tojástermelés 4,3 milliárd db. A feldolgozott 225 ezer tonnás összes exporttal Magyarország a világ negyedik legnagyobb exportőreként és a Közös Piac legjelentősebb baromfi-beszállítója.

3. táblázat

Magyarország vágóbaromfi- és tojástermelése 1960 és 2006 között (KSH, 2008)

Termék	Termelt mennyiség					
	1960	1970	1980	1990	2000	2006
Vágóbaromfi (élő súly) 1 000 t	154	281	464	592	616	632
Étkezési tojástermelés (millió db)	1 848	3 280	4 385	4 679	3 171	2 956

- *IV. szakasz* (1989–93): stagnálás majd hanyatlás, a baromfi-szektor válsága a mélypontra. Az ipari felvásárlás a felére, 252 ezer tonnára esett vissza. Okok: a tömegpiacok összeomlása, magas infláció, a termelési mutatók gyenge színvonala, magas költségek, a tulajdonosváltás stb.
- *V. szakasz* (2004-ig): lassú konszolidáció, a csatlakozásra való felkészülés időszaka.
- *VI. szakasz* (az EU-csatlakozástól napjainkig): Áldozata lesz-e a csatlakozásnak a baromfiágazat?

A baromfiágazat mai megítélésének néhány aspektusa

A hazai baromfitenyésztés sajátossága, hogy az agrárgazdaságban betöltött szerepe hagyományosan nagyobb, mint a legtöbb európai országban. Miközben az ágazat bruttó termelési értéke az állattenyésztés mintegy 30%-át teszi ki, addig a mezőgazdaságon belül 13-14%-kal részesedik. A vágóbaromfi a sertés után a hazai vágóállat-termelés második legjelentősebb ágazata. Az utóbbi évek adatai alapján jellemzője, hogy az élő súlyban értendő 620-630 ezer tonna körüli termelésből átlagosan 430-460 ezer tonnát vásárolnak fel a Baromfi Termék Tanácshoz tartozó iparvállalatok, noha az évtized első felében 480

ezer tonnát közelítő értéket is regisztráltak a statisztikák. A felvásárlás 50-53%-a csirke, 25-30%-a pulyka, 11-13%-a kacska és 8-9%-a lúd, miközben a fajok sorrendjében ugyanez az arány a világ baromfi-hús-termelésén belül 85,6%; 7,3%; 4,2% és 2,9%, jelezve a faji struktúra markáns különbözőségét. E jelenség még annak fényében is látványos eltérést mutat, hogy a csirke részesedése Magyarországon 1988-ban 74%-os aránnyal volt a csúcson.

A baromfiágazat jelentősége mind a belső fogyasztásban, mind az export területén hosszú évtizedekre visszamenően jól nyomon követhető. A *baromfi-hús* a lakosság körében igen népszerű. Ezt érzékelteti a napjaink potenciális lehetőségeit közelítő 32-35 kg körüli becsült, egy főre jutó évenkénti fogyasztás, ami az összes húsfogyasztás több mint 40%-a.

A közelmúltig a hazai baromfi piacra jellemző volt az igen magas, 130-135%-os önellátási fok. Az évenkénti 120 ezer tonna körüli baromfi-húsexport azonban 2006-ban 71 ezer, 2007-ben pedig csak 79 ezer tonnát ért el, ami az ágazat exportban betöltött pozícióinak látványos és kedvezőtlen irányú fordulatát tükrözi. A kép árnyaltabb és sajnos rosszabb, ha az export és import egyenlegét nézzük, amiből kiderül, hogy ma már csirkehúsból ugyanannyit exportálunk, mint amennyit importálunk. Általánosságban igaz, hogy a magyar ba-

romfiexport csaknem 30%-a a legnagyobb felvevőpiacra Németországba került, mely mennyiség jelentős része vízibaromfi. Az évtized első felében összes kivitelünk a világ globális baromfihúsexportjának mintegy 2%-át tette ki, de kérdés, hogy a most formálódó változások trendjének tartóssá válásával és a világ folyamatosan bővülő termelésével ez az arány milyen mértékű csökkenést fog mutatni. Az európai piacon a nagy tengerentúli szállítókkal szemben egyértelmű előnyünk, hogy földrajzi közelségünk miatt friss, előhűtött baromfi-húst tudunk értékesíteni. Ez különösen figyelemreméltó a friss pulykamell piacán.

Szakértői tanulmányok alapján Magyarország árversenyképessége az egyre élesedő konkurenciaharcban gyenge, és egyértelműen árelfogadó pozícióban van. A csatlakozást követően sajnos beigazolódtott, hogy a magyar baromfiszektor versenyhátrányai nem átmeneti jellegűek, s a tudatos és módszeres csatlakozási felkészülés elmulasztása inkább a versenytársakat hozza helyzetbe, ami értelemszerűen az ágazat kilátásait a korábbi pozícióhoz képest jelentősen rontja. Elemzők szerint a nemzetközi versenyképesség romlása csak részben vezethető vissza a hazai hibákra, a jövő esélyeit mindinkább objektív versenyhátrányok árnyékolják be.

A hústermelés mellett a tyúkfaj másik jellemző ágazata az *étkezési tojástermelés*, melynek gondjai az állatvédelmi szempontok és a kényeszerű technológiaváltás miatt hatványozottabban jutnak kifejezésre. A Nemzetközi Tojásbizottság (IEC) adatai alapján a magyarországi tojástermelés 3 milliárd db körül mozog, ami a tojásszektor folyamatos átalakulása mellett, ha kismértékben is, de csökken. Miközben a hazai tojásexport elhanyagolhatóan alacsony színvonalú, az egy főre jutó fogyasztásunk európai és világviszonylatban is magasnak mondható, 2005-ben 281 tojás volt, szemben az EU-15 régi tagállamainak 222 db-os átlagával. A fajtaválasztékot tekintve jel-

lemzője az ágazatnak, hogy 1999 óta kizárólag barna mészhéjú tojást termelő hibridek vannak az országban.

Az ágazat hazai működését sajnos rendkívül labilissá teszi, hogy az árak emelkedésére a piaci szereplők azonnal importálni kezdenek, számtalan esetben maguk a termelők. A tojástermelés jövőbeni nagyfokú bizonytalanságát a hagyományos ketrecek közelgő 2012. évi – úgy tűnik elkerülhetetlen – tilalma vetíti előre. Az IEC múlt évi beszámolója alapján a ketreces tojótyúktartás jelenlegi aránya a világon 30%-tól 100%-ig terjed. Magyarországon az állomány 93%-át ketrecben, 6%-át mélyalmos, 1%-át pedig szabad tartású rendszerekben tartják. Noha a különböző tartásmódokban termelő állományok aránya országonként eltérő, a hagyományos ketrec európai tilalma a számításba vehető megoldások (pl. berendezett ketrec, kül- és beltéri alternatív rendszerek) kiforratlansága vagy magas termelési költsége miatt összeurópai problémaként jelentkezik. Több EU parlamenti képviselő úgy látja, hogy részben az idő rövidsége, részben pedig a pénzügyi források tisztázatlansága miatt az ún. ketrectörvény teljes végrehajtása a tervezett határidőig nem lesz lehetséges Európában.

A baromfihús-termelés biológiai alapjaiban bekövetkezett változások

Hazai és nemzetközi vonatkozásban egyaránt igaz, hogy a tojótyúkok tojástermelésének, a pecsenyecsírkék és pulykák növekedési erélyének és növekedési kapacitásának folyamatos javulása döntően járult hozzá ezen ágazatok versenyképességének fenntartásához és javításához. Hazánkban 1972 óta folynak nemzetközi teljesítményvizsgálatok a világ legkülönbözőbb részéről származó eltérő típusú és genotípusú tojóhibridekkel.

A nemzetközi tesztek brojlercsírkékre és pulykára vonatkozó több mint három évtizedes adatbázisa alapján – amely a maga

4. táblázat

Brojler élőtömeg rekordok 1977–78-ban mintegy 100 000 egyedi adat alapján (Horn et al., 1979)

Életkor (hét)	Hímivar		Nőivar	
	Legnagyobb egyedi élőtömeg (g)	Csoport átlag- tömege (g)	Legnagyobb egyedi élőtömeg (g)	Csoport átlag- tömege (g)
1	170	130	160	130
2	360	310	340	290
3	660	550	620	470
4	1080	840	950	780
5	1770	1370	1440	1150
6	2410	1830	1850	1510
7	2720	2130	2100	1670
8	3170	2530	2300	2040

nemében ma már egyedülálló a világon – a genetikai potenciál növekedését jól tükrözik az egyes egyedek által elért csúcsteljesítmények, valamint a legjobb csoportok átlagos teljesítményei. Az 1977–78-ig tesztelt brojlerrek legjobb egyedi és csoportos teljesítményét az élősúlyt illetően 100 ezer egyedi adat alapján a 4. táblázat tartalmazza. Az egyedi rekordok az élettanilag adott korban elérhető genetikai maximumot mutatják, míg a csoportátlagok a vizsgált genotípus és ivar átlagos genetikai képességét az adott tartási feltételek között. Az 5.

táblázatban az 1975 és 2007 között lefolytatott 101 brojler teljesítményvizsgálat legjobb csoportjainak élősúlyát mutatjuk be 42 napos korban ivarok szerint, feltüntetve az egyedi rekorderekre vonatkozó adatokat is. Az eredmények alapján a vizsgálat mintegy 3 évtizede alatt hím- és nőivarban egyaránt 3%-os volt a teljesítményjavulás évente a csoportok élősúlyában, ugyanakkor az egyedi rekorderek élősúlyának javulása ettől kissé elmaradt (2,2 illetve 2,6%), de még így is nagyon jelentős volt, mutatva a biológiai-genetikai egyedi teljesít-

5. táblázat

A brojlerrek 42 napos korban mért kiugró egyedi és csoportteljesítményének változása 1975 és 2007 között

Ivar	Testtömeg (kg)			
	Legjobb csoport		Egyedi rekord	
	1975-ben	2007-ben	1975-ben	2007-ben
Kakas	1,83	3,56	2,41	4,10
Jérce	1,51	2,98	1,85	3,37
	Relatív javulás mértéke (1975=100%)			
Hímivar	95%		70%	
Nőivar	97%		82%	

6. táblázat

Nagytestű típusú pulykák 16 és 20 hetes korban mért élőtömegének változása 1973 és 2008 között

Ivar	A legjobb csoport átlagsúlya (kg)			
	16 hetes korban		20 hetes korban	
	1973-ban	2008-ban	1973-ban	2008-ban
Kakas	7,99	15,63	11,17	20,26
Tojó	5,86	11,69	7,48	12,99*
Relatív javulás mértéke (1973=100%)				
Hímivar	96%		78%	
Nőivar	100%		74%	

*18 hetes korra vonatkozó adat

ményhatárokat. Külföldi szerzők közléseire hivatkozva hasonló mértékű (2-3%-os) évenkénti genetikai előrehaladásról beszélhetünk a brojlerek hústermelő képességét tekintve.

A 6. táblázat az 1973–2008 közötti időszakra mutatja a legjobb pulykacsoportok teljesítményváltozását ivarok szerint, 21 nemzetközi pulykateszt adatai alapján. A vizsgált 35 éves időszakban a legjobb csoportok teljesítményjavulása évente 2,7 illetve 2,8% volt ivartól függően 16 hetes korban, és ehhez nagyon hasonló – 2,9 illetve 2,6% – 20 hetes korban. Több vizsgálat szerint a teljesítmények folyamatos növelésében a genetikai okok voltak alapvetően meghatározóak mintegy 70-90%-ban.

Napjainkban egyre élesebben vetődik fel a kérdés, hogy a korábbi évtizedek töretlen teljesítményjavulása vajon meddig folytatódhat? Mindenféle fikciót elutasítva, éppen ezért érdekesek – úgy a múltban, mint a jelenben – a biológiai teljesítőképesség pillanatnyi maximumát mutató egyedi rekordteljesítmények, melyek a különböző állományok (csirke, pulyka) potenciális, ugyanakkor valós genetikai lehetőségeit vetítik előre. A jövőben kétségtelenül mind a szelekciós módszerek továbbfejlesztése, mind pedig új tulajdonságok bevonása, valamint a korszerű bio- és csúcstechnoló-

giai módszerek alkalmazása és integrálása a tenyésztési munkában elengedhetetlen, ami óriási kihívást jelent a kisszámú hazai baromfitenyésztő vállalat számára.

A molekuláris genetikai módszerek gyakorlati alkalmazása a szelekcióban a következő részterületeken várható elsősorban a tyúktenyésztés területén. Nagyszámú genetikai marker segítségével könnyebb lesz az egy ivarra korlátozott tulajdonságok javítása, például a tojástermelés. Bizonyos területeken genetikai előszelekció várható majd igen fiatal korban, aminek következtében szükségtelemné válik az állományok egy jelentős részének termelésbe állítása és termelés-ellenőrzése. Az egyes speciális tulajdonságok javítására történő szelekció meggyorsulhat, így például a tojások halra emlékeztető szagát okozó géndefektus kiküszöbölése, ami egyes barna héjú tojást termelő tyúkpulációkban tapasztalható. Egy gyors molekuláris teszt máris rendelkezésre áll a káros gént hordozó tyúkok kiválasztására. Várható továbbá több, a tyúkok ellenálló képességét bizonyos betegségek ellen fokozó gén gyors tesztelése, és a szelekcióban történő gyakorlati alkalmazása. Nem vitás, hogy a mind hatékonyabbá, gyorsabbá, valamint olcsóbbá váló molekuláris genetikai módszerek nagy segítséget ad-

nak majd a minőség-ellenőrzési folyamatokban és általában a márkavédelem területén, mert a tiszta vonalak ellenőrzése, a hibridek, valamint a termékek azonosítása és nyomon követhetősége ezáltal válhat rutinszerű ellenőrző vizsgálatá.

Úgy látjuk, hogy a tyúkfélék tenyésztésében a tudomány és a technika vívmányainak alkalmazása több mint másfél évszázad alatt sem veszített lendületéből. Ugyanakkor a baromfiágazat élelmiszertermelésben betöltött és egyre növekvő szerepe, továbbá a fejlődés fenntarthatóságának igénye a világon olyan új kihívásokat generál, amelyek legalább hasonló ütemű és ívű, komplex kutatásfejlesztési programok sikeres megvalósításával válhatnak csak kezelhetővé. Egyértelmű, hogy a biotechnológia széles területéről hasznosítható módszerek a szelekciót számos tulajdonságkomplexum esetében hatékonyabban fogják tenni, mindamelllett, hogy a jelen-

leg is alkalmazott szelekciós módszerek és eszköztár továbbra sem lesz nélkülözhető. A nagy szelekciós bázisok, jelentős létszámú populációk, számos alapvonal és kiterjedt tesztkapacitások, továbbá jól képzett szakembergárda a jövőben is elengedhetetlen feltételei maradnak az eredményes szelekciónak és a sikeres nemesítői munkának, melyben a hazai tenyésztő vállalatoknak és kutatóknak is meg kell találniuk a helyüket. Ugyanakkor a napi praktikumot tekintve a hazai baromfiágazat szabályozórendszerének és agrár-közgazdasági kondícióinak sokkal kiszámíthatóbbnak, az ágazatnak pedig egységesebbnek és jobb érdekérvényesítőnek kell lennie ahhoz – ami nem nélkülözheti az uniós csatlakozás eddigi tanulságainak mélyreható elemzését sem – ha a baromfitermékeknek nemcsak töretlen fogyasztói, hanem a jövőben számottevő mértékű előállítói is akarunk maradni.

Food Analytica Laboratóriumi és Innovációs Szolgáltató Kft.
Cím: 5600 Békéscsaba, Szerdahelyi út 2.
Web: www.foodanalytica.hu
E-mail: info@foodanalytica.hu

A NAT által NAT-I-1582/2009 számon akkreditált vizsgálólaboratórium

**Innováció és
minőség!**

Akkreditált laboratóriumi szolgáltatások!

Minden vizsgálat egy helyen, amire a baromfi ágazatban szükség van!

A legkedvezőbb vizsgálati díjak, gyors eredményközlés!

- ✓ **Állatjóléti támogatáshoz szükséges vizsgálatok** (DON toxin, állati eredetű alkotórészek, víz mikrobiológiai és kémiai vizsgálatok)
- ✓ **Salmonella vizsgálata** bélsárból, környezeti mintákból, takarmányból vagy bármely más egyéb mintából
- ✓ **Teljes körű takarmányvizsgálatok** (pl. szárazanyag, nyersfehérje, nyerszsír, nyersrost, nyershamu, makro- és mikroelemek, toxinok)
- ✓ **Mikrobiológiai, élelmiszerkémiai és vízkémiai vizsgálatok**

Mintájáért házhoz megyünk az ország egész területén!

Vizsgálatok megrendelése és további információ: 66/321-016

CEVAC®

VITAPEST L

Baromfipestis elleni apatogén élővírusos vakcina

**Vitapest a legjobb védelem,
nincs káros posztvakcinális reakció**

Kövessd a legjobbat...

PÉCSVÁRAD

Kossuth Lajos u. 12.

Tel.: 72/ 566-066

Fax: 72/ 566-067

stalltech@t-online.hu

STALL-TECH

Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.

**Forgalmazott
tartástechnológiai elemek:**

- Roxell baromfi etető és itatórendszerek
- Roxell takarmánytárolók és behordók
- Skov szellőztetési rendszerek
- Pericoli ventilátorok, szellőztetési elemek
- Pericoli fűtési és hűtési rendszerek
- MonoFlo itatórendszerek
- Nuovo automata és kézi tojásbélyegzők
- Dosatron gyógyszeradagolók
- Roxell automata tojótészékrendszerek
- Tewe Elektronik takarmánykeverő rendszerek
- Staalkal válogalóasztalok
- Orion világítás-technológia
- Sierra és Infraconic gázüzemű infrasugárzók
- MonoFlo trágyaszalagok

**Használt technológiai berendezések
értékesítése,
Szaktanácsadás.**

